

URBAN REVIVAL IN THE POLISH SPECIALIST LITERATURE

Krzysztof ROGATKA

*It's wonderful
when people are proud of their city
but it is even more wonderful
when the city can be proud of its people
Abraham Lincoln (1809–1865)*

Abstract

The aim of this article is to review and assess the Polish specialist literature on urban revival, i.e. all actions undertaken to revitalise and restructure urban areas. The discussion of this issue was based on the classification of the specialist literature concerning urban revival into five thematic groups: socio-demographic, spatio-functional, economic, environmental and cultural.

Shrnutí

Obnova měst v polské odborné literatuře

Cílem článku je shrnout a zhodnotit polskou literaturu týkající se obnovy měst – tedy všech jevů týkajících se revitalizace a restrukturalizace. Diskuse na toto téma je založena na klasifikaci a rozdělení odborné literatury do pěti tematických skupin: socio-demografické, funkčně-prostorové, ekonomické, environmentální a kulturní.

Key words: *Poland, city, urban revival, revitalisation, restructuring, gentrification*

1. Introduction

The issue of urban revival is becoming increasingly popular in the world as well as in Poland where it is particularly up-to-date. This is because World War II left lots of cities damaged, and these were cities which became a base for radical economic changes that took place in numerous states of the world.

Intensive and uncontrolled development of cities after WWII led to significant *urban sprawl* as well as to taking over new *green fields*. The earth has become an urban planet and there is a need to find ways to create and efficiently manage the urban space, urban and architectural structures and, most importantly, the population. Considering the above, the solution seems to lie in an effectively managed urban revival, which should include socio-demographic, spatio-functional, economic, environmental and cultural aspects.

At the turn of the 19th and 20th centuries, most urban areas were taken by industries and their infrastructure as well as by living quarters for people employed in factories. Looking at this issue from the perspective of market economy, factories, warehouses, depots and other premises from the times of both intensive industrialization and socialism tend to have one common characteristic. It is their very good location within the spatio-functional layout of cities which, as a result, stimulates a great interest in those areas.

The crisis of the 1980s, a new socio-economic situation and political changes led to restructuring and modernising numerous aspects of the economy in Poland. The consequence of these changes was close-down of factories and abolishment of many institutions. Thus, urban areas acquired derelict buildings and areas, which have lost their functions, such as industrial, seaport or military ones (W. Rakowski, 1980; S. Kaczmarek, 2000, 2001; B. Jałowicki, M. Szczepański, 2002; A. Lisowski, 2005; B. Jałowicki, 2008 a, b).

As a result, geographic research on the development and restructuring urban areas in Poland dealt after 1989 with the issues of activation, restructuring, revitalisation and gentrification of the urban areas which had lost their previous functions and thus might undergo revival processes. Geographers, urban planners, architects, sociologists, ecologists, councillors and managers of urban revival focused their attention on:

- post-industrial areas (factory halls, depots, warehouses and plots),
- communication objects and machinery (railway and seaport areas and objects),
- post-military areas (barracks, fortifications and firing grounds),
- housing estates, built-up quarters, streets, districts, selected groups of buildings (mainly located in the inner city).

It must be emphasized that urban revival has become an important issue which is being discussed by both scientists and practitioners. It is due to the fact that negligence in this matter might impair competitiveness among European and world cities.

There are a number of terms which refer to remedial and regeneration processes in quarters, streets, districts and whole cities, such as revalorisation, restructuring, renewal, revitalisation, reuse and gentrification. Even though these terms are often used interchangeably or wrongly, they all refer to urban revival processes.

Due to the limited space of this publication as well as complexity and multitude of issues, the article focuses on selected dimensions connected with the urban revival, such as socio-demographic, spatio-functional, economic, environmental and cultural aspects.

2. Studies on urban revival – general issues

The issues of the revitalization, revival and restructuring of cities are often and widely discussed by researchers from various countries. We may indicate some aspects and trends presented in the literature. Moreover, the Polish research refers to European and world's studies. Above all, following aspects should be mentioned:

- a) socio-demographic (P. Hall, 1990; C. Hamnett, 1996; D. Lay, 1996; Sassen S., 2001),
- b) spatio-functional (P. Bagguley, J. Mark-Lawson, D. Shapiro, J. Urry, S. Walby, A. Warde, 1990; P. Hall, 1990; T. Hall, 1997),
- c) economic (J. H. Johnson, 1965; J. Jacobs, 1969; D. Lay, 1993; P. J. Taylor, 2004),

d) environmental and cultural (N. Lewis, C. Graham, 1992; S. Sassen, 2001; M. Pacione, 2005).

All specified aspects emphasize that it is crucial to economize the urban space and to try bringing each part of it into cultivation. Summing up, urban revival is an appropriate remedy for space deficiency and for reaching a spatial order.

As the transformation and revival of urban areas is also a multi-aspect and multidimensional issue, it remains within the interests not only of geographers but also of a number of other specialists, including sociologists, architects, economists, town-planners, philosophers, naturalists and historians. Their studies are monographs, elaborations of one or more issues, as well as syntheses or holistic approaches.

In Poland, the transformation of both degraded urban areas and whole towns represents an important issue of urban geography and settlement geography. Urban studies are experiencing a specific renaissance, which is connected with a local and regional aspect of geographical studies (K. Dziewoński, 1953, 1956; J. Ziółkowski, 1965; B. Jałowicki, 1972, 2008a; M. Kielczewska-Zalewska, 1972; P. Korcelli, G. Węclawowicz, 1982; J. Regulski, 1986; S. Liszewski 1988, 1994, 1995, 1997a, b, c, 2001, 2008a, b, c; G. Węclawowicz, 1988, 1999; S. Nowakowski, 1988; R. Domański, 1989, 1999, 1993; J. Wódz, 1990, 1991; W. Maik, 1992, 1993; Z. Chojnicki, 1992; E. Kaltenberg-Kwiatkowska, 1994; S. Kaczmarek, 1996, 1997, 2004 b; P. Lorens, D. Załuski, 1996; J. J. Parysek, J. Kotus, 1997; Z. Zuziak, 1999; D. Ptaszycka-Jackowska, 2000; B. Jałowicki, M. Szczepański, 2002; J. J. Parysek, 2006 a, b; D. Szymańska, 2007, 2009; B. Jałowicki, W. Łukowski, 2007). These research studies are often of both general and multidimensional character.

The base of modern geographical thoughts on rejuvenation and transformation of derelict urban areas is found in the papers published among others by W. Czarnecki (1960); J. Goryński (1982); J. Gryzkiewicz, S. Kaczmarek, S. Liszewski (1989); K. Dziewoński (1990); R. Domański, T. Marszał (1995); M. Kochanowski (1996); R. Domański (1997, 2000, 2002); J. J. Parysek, H. Rogacki (1998); W. Pęski (1999); Z. Ziobrowski, D. Ptaszycka-Jackowska, A. Rębowska, A. Geissler (2000); J. J. Parysek (2005, 2006b); A. Starzewska-Sikorska (2007). They indicate it is necessary to transform the urban space radically, which is mainly understood as the levelling of disproportions in living standard and quality of life and upgrading town management and urban aesthetics. Moreover, P. Korcelli (1974); J. J. Parysek and T. Strykiewicz (2004), and R. Domański (2002) paid attention to a global aspect of economic and spatial changes, which are reflected on a local scale, mainly in town and cities. As a result, geographers should become more involved in the preparation of scenarios for the further development of cities and regions which take into consideration global trends (such as urban revival in the context of sustainable development, space recycling and urban ecosystems).

Urban revival, including all revitalisation processes, shows a number of basic aspects. Each of them has its own features, which influence directly and indirectly the course and effects of the process in a given area. Thus, as mentioned above, the analysed phenomena can be considered in their socio-demographic and spatio-architectural-functional aspects, as well as in those which are significantly influenced by economic, environmental and cultural aspects.

2.1 Studies on urban revival – the socio-demographic aspect

For a number of years scientists have been concentrating on social processes taking place in the urban space. There are numerous papers worldwide, which tackle social aspects of the urban revival. However, in Poland, this issue has not been so widely regarded. On the one hand, this might be caused by novelty and complexity of this aspect of modern urban space. On the other hand, however, this might be caused by a lack of proper statistical data available.

Political changes intensified a number of socio-economic and spatio-functional processes. In accordance with G. Węclawowicz (2001), three basic social groups can be delimited, which, like actors, play roles on the stage called a city. These are elite and middle classes and the poor, and they, in a way, fight for space with one another. The repair processes should mitigate all the negative social, spatial and economic effects of urban revival. As a result of these undertakings, living quarters, workplaces and recreation areas for all inhabitants of a town should be created.

The society, mainly through local communities, has a double role in the revitalisation processes. It is due to the fact that a local community initiates, plans, controls and monitors these processes, but it is also influenced by them. Urban revival introduces new functions to the area which can either be addressed to inhabitants of a given district or quarter or to people from the outside of it. As a result, according to S. Kaczmarek (2001) and B. Domański (2000a, b), conflicts between the 'old' and 'new' space users can arise. Such situations should be avoided as the social integration is one of leading social goals of the urban revival. On the other hand, however, social expectations and requirements of local communities as well as the pressure exerted by them represent the main factor which brings dynamics of the revival processes.

The areas undergoing the above processes belong to the so-called problematic and pathologic areas, where social situation is far from the generally accepted standards. The issues of social marginalisation and exclusion were underlined by A. Bukowski, B. Jabłońska, and M. Smagacz-Poziemska (2007). In accordance with their definition, social exclusion means 'not following a common and socially accepted way of life, or detouring from it'. Similar topics are also found in the papers by L. Frąckiewicz (2004); A. Gawkowska, A. Kościański, P. Gliński (2005), while G. Węclawowicz (2001); A. Zborowski and M. Deja (2009) deal with the assessment of the intensity of the phenomena of social degradation, poverty, unemployment as well as social segregation and polarisation in areas under urban restructuring. The authors pay attention to the fact that unemployment, including long-term unemployment, is the leading factor responsible for poverty and, as a result, for social exclusion. According to B. Jałowiecki (1980, 1988, 2000); J. Wódz (1989); I. Sagan (2000); J. J. Parysek (2006); A. Radziński (2007); D. Kotlorz (2008); R. Jeż (2008); A. Bartczek (2008); K. Skalski (2008); and A. Zborowski and M. Deja (2009), urban revival counteracts unemployment and, as a result, poverty and pathology. This is due to the fact that new, interesting workplaces are created in the revitalised parts of a town or city. Thus, if quickly introduced and well directed, the revival processes can counteract pauperisation and mitigate social degradation of districts, quarters or whole towns. According to J. Szczepański (1981); J. Drażkiewicz (1982); M. Jerczyński, A. Gawryszewski (1984); K. Skalski (1996, 1998); J. Słodczyk (2000); Z. Ziobrowski (2000 a, b); A. Lisowski (2001); B. Jałowiecki (2003); I. Sagan, M. Rzepczyński (2003); G. Węclawowicz (2003); I. Jażdżewska (2004); S. Kaczmarek (2004 a); I. Sagan (2004); M. Dymnicka (2005); B. Jałowiecki, A. Majer, S. M. Szczepański (2005); J. Kotus (2005); A. Zborowski (2005); J. Słodczyk, E. Szafranek (2006);

and W. Siemiński (2009a), the overriding concern of repair processes in urban areas is the society. It is due to the fact that the society itself is the main addressee of the revitalisation idea, which should follow the convention of a social dialogue.

2.2 Studies on urban revival – the spatio-functional aspect

The next aspect of processes leading to the urban revival is connected with the spatial order (J. J. Parysek, 2003; T. Topczewska, 2009). This problem is reflected in numerous scientific papers, which is possibly the effect of a relatively easy access to field data as well as the application character of the research.

Many publications on this topic stress that the integration of newly occupied areas with a town or city, that is the creation of a specific urban continuum, remains the main spatial, architectural and functional premises for urban revitalisation (P. Korcelli, 1974; R. Domański, 2002). Considering the above, restructuring urban space is definitely the most radical and spectacular manifestation of repair undertakings. New facades and renovated buildings, modernised and adapted factories, depots and warehouses, modern communication systems, well maintained green areas and interesting forms of space utilisation create totally new and changed urban space. In accordance with W. Czarnecki (1960); H. Syrkus (1976); S. Liszewski (1988); W. Maik (1992); B. Jałowicki (1999); B. Domański (2000 a, b); J. Słodczyk (2000); K. Skalski (2000); A. Rębowska, (2000); S. Kaczmarek (1999, 2001); D. Załuski (2001); G. Gorzelak (2003); C. Wawrzyniak (2003); I. Jażdżewska (2004, 2006); J. Gorgoń, A. Starzewska-Sikorska (2007); A. Wolaniuk (2008); and K. Mazur-Belzyt (2008), attractive urban interiors, squares, frontages and parks which take place of the disappearing fences, rubble, walls and courtyards are the manifestations of urban revival.

The spatio-architectural-functional aspect of urban revival can be considered both in its urban and architectural approach. According to K. Skalski, 1996, 2000; Z. Zuziak, 1996; A. Baranowski, 1998; A. Geissler, A. Romiński, 2000; Z. Ziobrowski, 2000a, b; R. Ast, 1999, 2001, just to name a few, the urban approach to a reconstruction of a whole or part of a town or city means such a transformation of the area so as it could meet the new needs designed for it during the revitalisation process. It is crucial, however, that the previous state of the area will have been well preserved too. Such transformations include, among others, spatial, functional and very important infrastructural changes. In this form, the urban revival means creating new buildings, introducing changes in the communication and infrastructural systems as well as modernisation of the existing buildings. The architectural approach, on the other hand, means introducing innovations and improvements into the existing building (construction elements and installations). As a result of urban and architectural activities, a given city area acquires new functions and aesthetics, which often become the city's showcase. The above issues were widely commented on in the papers by the following authors: S. Kaczmarek, 2001; J. Słodczyk, 2001; L. Czarniecka-Markindorf, 2002; S. J. Kozłowski, 2005; D. Stawasz, M. Turał, 2006; and H. Domański, 2007, just to name some of them.

2.3 Studies on urban revival – the economic aspect

A lot of papers (W. Maik, 1995; P. Korcelli, 1996; R. Domański, 1997; J. Słodczyk, 2000) pay attention to the fact that spatio-functional and social changes influence the economic situation of the rejuvenated part of a town or city and, consequently, the entire urban organism. As J. J. Parysek (2006a) indicates that all repair processes within the urban area

lead to economic boom as the newly created space brings new opportunities such as new jobs and new places for economic activity in retail, services and production. As M. Pieniążek (2007) suggests, the specificity of revitalisation and restructuring processes leads to the situation where traditional branches of industry are replaced with advanced services. Furthermore, the paper by B. Sieracka-Nowakowska and R. Nowakowski (2005) indicates that degraded urban areas are becoming increasingly used as places convenient for the development of science, technology and *Research & Development* (R&D) services. Moreover, the papers by M. Jerczyński, 1973; W. Rakowski, 1980; Z. Ziobrowski, 1998; R. Domański, 1997; A. Harańczyk, 1998; S. Kaczmarek, 1999; B. Domański, 2000; S. Liszewski, 2001; T. Stryjakiewicz, 2002; M. Piech, 2004; Z. Zuziaka, 1996; and W. Siemiński, 2009a, b indicate that modern industry needs different surroundings and structures than classical industry. Scientific and technological advancements have triggered the development of economy based on innovations, ICT and highly qualified human capital. Industrialisation was an unavoidable factor, which initiated the processes of urbanisation, development, transformation and, in consequence, the revitalisation of urban structures. This issue was tackled in the papers by J. Drażkiewicz (1982); B. Domański (2000 a); I. Sagan (2000); J. Słodczyk (2000); D. Szymańska, A. Matczak (2002); W. Skrobot (2002); T. Biliński, D. Kłosek-Kozłowska, and K. Skalski (2003). Other researchers (I. Fierla, 2004; K. Mazur 2005; A. Pancewicz, 2005; Z. Chojnicki, T. Czyż 2006, 2008; T. Stryjakiewicz, 2008; P. Churski, 2008; W. Siemiński, T. Topczewski, 2009) conclude that the primacy of industrialisation over urbanisation resulted in the fact that localisation and development of factories were the main factors leading to urbanisation. According to R. Domański (2002), J. J. Parysek and T. Stryjakiewicz (2004), ICT has globalised the economy. As a result, some aspects of human activity, including industry, have been transferred while others have been degraded. Globalisation, high technologies and the so-called new economy have changed the role of the traditional location factors. The importance of physical distances has declined, whereas the meaning of the ‘soft’ and institutional factors for both location and development has increased. The economy of most of the More Economically Developed Countries (MEDCs) is undergoing the post-industrial phase where the role of industry has changed significantly. Restored, revitalised or restructured towns and cities transformed into development and growth hubs are well suited for challenges of the modern economy.

2.4 Studies on urban revival – the environmental aspect

One of significant aspects of the urban revival is represented by ecological actions with their main target in revitalization and restructuring processes, which ensure the progress of biologically active areas. Moreover, it causes the growth of flora and fauna biodiversity in cities and its suburbs. In addition, these actions contribute to protect typical species nesting in the locality. Aforementioned efforts, stressed by several researchers (Ziobrowski, D. Ptaszycka-Jackowska, A. Rębowska, A. Geissler, 2000; S. Kaczmarek, 2001; A. Starzewska-Sikorska; 2007), influence the restoration of ecological balance and help to upgrade aesthetic and artistic qualities of urban landscapes. Consequently, these aspects improve the quality of the city life.

Pro-ecological initiatives being pursued among rural areas within revitalization processes are aimed at a usage of new, energy-saving, environment-friendly substances and technologies. Therefore, numerous researchers (W. Maik, 1992; K. Janas, W. Jarczewski, W. Wańkowicz, 2010) point out that all building renovations, thermo-modernizations, new installations, solar

panels, ecological sewage-treatment plants are elements that essentially contribute to the pro-environmental restoration of the urban system.

Considering the urban revival we observe that study literature (J. J. Parysek, J. Kotus, 1997; A. Baranowski, 1998; J. J. Parysek, 2005; S. Bródka, I. Markuszczyńska, 2009) is significantly focused on problems with the environment in former industrial areas and also on possibilities of its reclamation.

What causes negative environmental changes is industrial activity (changes in terrain morphology, disruption of hydrological processes, reduction of flora and fauna species). Therefore, after the close-down of production and exploitation processes, it is essential to commence restoration of environmentally ruined areas. It should lead to the revival of the natural, cultural and usable (practical) value of the above mentioned areas.

2.5 Studies on urban revival – the cultural aspect

The spatial, economic, social and environmental aspects of urban revitalisation cannot go without the cultural aspect (treated here as tradition). It is a combination of the earlier mentioned four aspects and a kind of synergy between them.

The awareness of the necessity to save valuable urban objects was first expressed in England where industry developed first. There, the oldest objects of the industrial and technological revolution are crucial for the entire Europe and treated as national heritage. In the 1980s, the process of saving the English monuments began, and the very idea of their conservation, revitalization and restoration gained popularity. Such an approach can also be seen in Polish cities and successful examples of repair processes include Łódź, Wrocław and Poznań, just to name a few (B. Domański, 2000b; S. Kaczmarek, 2001; P. Lorens, 2001; T. Kaczmarek, 2001; A. Billert, 2006, S. Belniak, 2009).

Urban areas undergoing revitalization processes remain a kind of witnesses of the old times and as such they should be protected in a professional way. Industrial halls, mining machinery, ports, docks with warehouses and others express tradition in human activity and a reminder of the technological development. They are urban monuments and speechless witnesses of history. Such issues were reflected in the papers by, among others, Z. Zuziak (1997, 1998); T. Markowski (1999); A. Lisowski (2002); M. Dymnicka, (2005); M. A. Murzyn (2006, 2007); and M. Madurowicz (2007). Tradition is becoming a kind of a thread of transformations and changes which lead to the development of a new and functional place, necessary for the contemporary people but with the respect for the past. Consequently, we may expect new research on this matter in the near future.

Another up-to-date research problem discussed in the specialist literature and connected with urban revival processes is gentrification. Although this issue has been widely discussed in the foreign literature, in Poland it is still regarded as new, innovative and not widely known. However, this situation is changing as indicated in articles by A. Lisowski (1999); S. Kaczmarek (2001); E. Szafrńska (2008); and A. Jadach-Sepioło (2009a, b).

Gentrification as a ‘market renewal process’ aims at upgrading the area or the city quarter. This term has been used in the specialist literature since the 1960s and comes from an English word ‘*gentry*’. It describes the process of an influx of new urban ‘*gentry*’ to the city centre.

As a result, the character of the district changes and social succession takes place when the rich population forces the poor to move out from the area undergoing gentrification (S. Kaczmarek, 2001; D. Szymańska, 2007; E. Szafrańska, 2008). This term is tightly interwoven with the revitalization processes in towns and cities and is treated as a side effect of revitalization. However, gentrification can also take place irrespectively of other revival processes. Differences between the discussed processes refer to planning, demographic, social, economic and cultural factors (see Fig. 1).

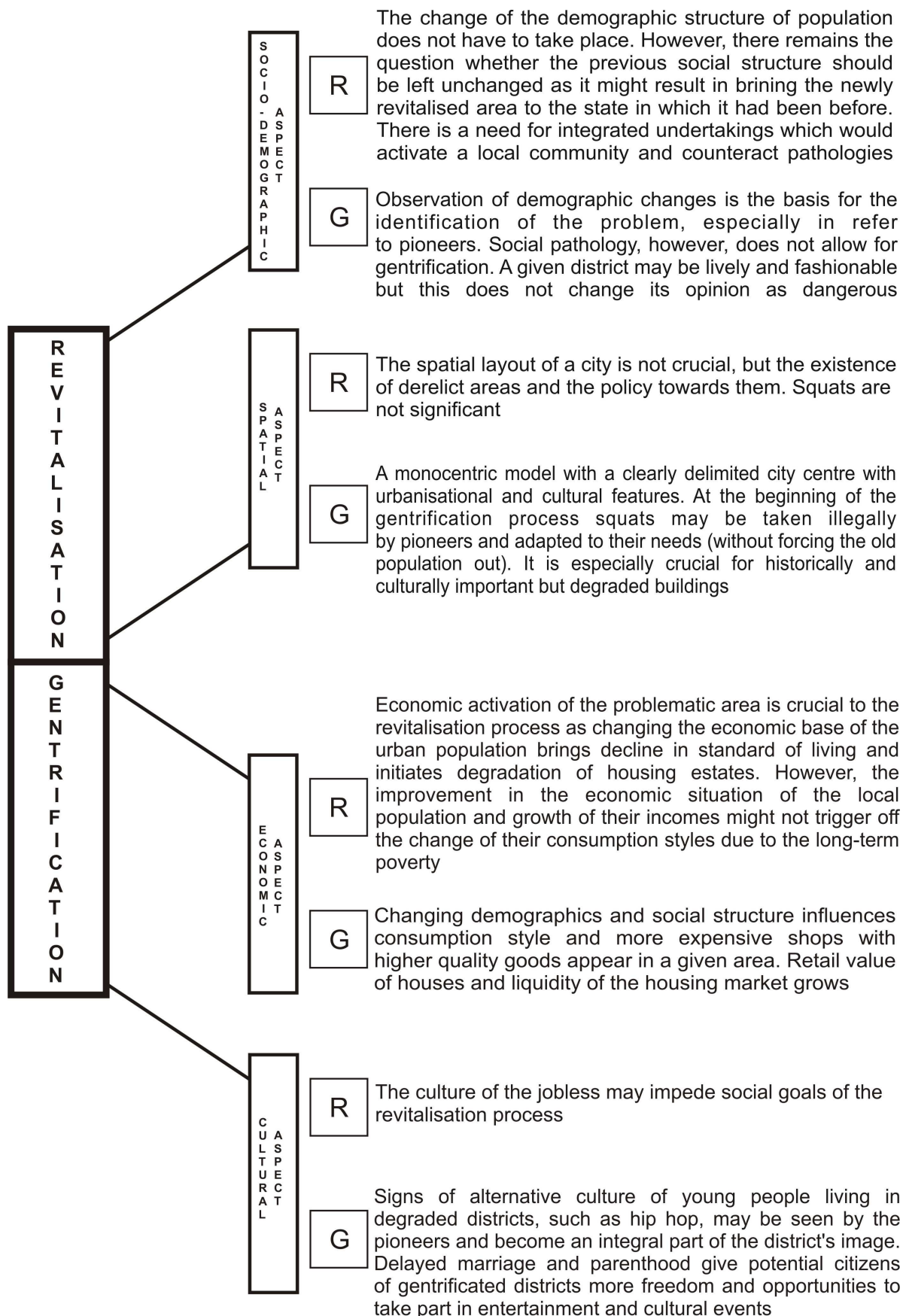

Fig. 1: Revitalisation and gentrification – their main aspects and differences
 Source: Compiled by the author on the basis of A. Jadach-Sepiolo, 2009 a

The above review of the specialist literature indicates that the knowledge of relation between the revitalization and gentrification processes is not complete and needs further research. These phenomena are relatively new in processes shaping the structure of modern towns and cities (A. Lisowski, 1999; A. Jadach-Sepiolo, 2009; J. Grzeszczak, 2010). Therefore, it is necessary to study the development and evolution of these issues.

3. FINAL REMARKS

The publishing market has recently been enriched with a number of new papers on the analysed issues. This article presents and tries to assess only a small part of the Polish specialist literature. Moreover, numerous works of Polish researchers including geographers often discuss the processes of urban transformation in socio-economic systems yet without a clear reference to the terms of urban revitalization, gentrification or revival.

Certain deficiency is recorded in the number of papers dealing with the quantification of the specific cases of urban revival. As A. Lisowski (1999) indicates, this might be connected with the multi-aspect character or novelty of the issue. It is also significant that the analyzed processes have a strong social character and thus it is difficult to quantify them. However, there is a large number of papers dealing with the spatio-functional aspect of urban revival. This can be conditioned by the fact that the inflow of the EU funds has added dynamics to the revitalization processes. As a result, towns and cities have gained restructured spaces that are analyzed, studied and researched. Additionally, the issue of urban revival in Poland follows the world trends, which refer to the socio-economic and functional changes in the cities worldwide.

Urban revival remains an important scientific topic of geographical research as it refers to time and space as well as to changes that take place in urban centres of diverse functions, character and size. On the other hand, however, urban revival is classified as interdisciplinary, or even multidisciplinary, which increases the complexity of the analyses and mounts difficulties in the holistic approach to the issue.

Acknowledgement

Many thanks to Prof. Daniela Szymańska for her invaluable help and guidance in the course of my writing this paper.

References:

- AST, R. (1999): *Architektura Wybrzeża – Uwarunkowania i Rozwój* [Architecture of the Coast – Factors and Development]. Poznań, Poznań University of Technology Press, 221 pp.
- Ast, R. (2001): *Kształtowanie Przestrzeni Regionów i Miast* [Development of Space in Regions and Cities]. Poznań, Poznań University of Technology Press, 158 pp.
- BAGGULEY P., MARK-LAWSON J., SHAPIRO D., URRY J., WALBY S., WARDE A. (1990): *Restructuring: Place, Class and Gender*. London: Sage Press, 256 pp.
- BARANOWSKI, A.(1998): *Projektowanie Zrównoważone w Architekturze* [Sustainable Design in Architecture]. Gdańsk, Gdańsk University of Technology Press, 168 pp.

- BARTECZEK, A. (2008): Przestrzenne zróżnicowanie ekonomicznych uwarunkowań rewitalizacji miast śląskich [Spatial differentiation of the economic factors in the revitalisation of Silesian cities]. In D. Kotlorz [ed.]: Rewitalizacja Obszarów Wykluczenia Społecznego w Miastach Śląskich [Revitalisation of the Social Exclusion Areas in Silesian Cities]. Katowice, Karol Adamiecki University of Economics Press, p. 37–52.
- BELNIAK, S. (2009): Rewitalizacja Nieruchomości w Procesie Odnowy Miast [Real Estate Revitalisation in Urban Revival]. Kraków, Cracow University of Economics Press, 175 pp.
- BILIŃSKI, T., KŁOSEK-KOZŁOWSKA, D., SKALSKI, K.(2003): Trudna droga do rewitalizacji [The difficult path to revitalisation]. Urbanista, Vol. 11, p. 9–16.
- BILLERT, A. (2006): Problemy rewitalizacji w Polsce na tle doświadczeń niemieckich [The problems of revitalisation in Poland in comparison with German experiences]. Paper presented at the international conference about city revitalisation in Lubiąż Śląski.
- BRÓDKA S., MARKUSZEWSKA I.(2009) [ed.]: Problemy środowiska przyrodniczego terenów poprzemysłowych [Problems of the natura environment on post –industrial land]. Poznań, Bogucki Press, 205 pp.
- BUKOWSKI, A., JABŁOŃSKA, B., SMAGACZ-POZIEMSKA, M.(2007): Wykluczone Sąsiedztwa. Społeczne Aspekty Rewitalizacji w Przestrzeni Wielkiego Miasta [The Excluded Neighbourhoods. Social Aspects of Revitalisation in The City Space]. Urząd Miasta Krakowa, Instytut Socjologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków: Rabid Press, 141 pp.
- CHOJNICKI, Z.(1992): Współczesne problemy gospodarki przestrzennej [Contemporary problems in spatial management]. In” Chojnicki, Z., Czyż, T. [eds.]: Współczesne problemy geografii społeczno-ekonomicznej [Contemporary problems of socio – economic geography]. Poznań, UAM Study Press, p. 9–19.
- CHOJNICKI, Z., CZYŻ, T.(2006): Aspekty Regionalne Gospodarki Opartej na Wiedzy w Polsce [The Regional Aspects of Knowledge Based Economy in Poland]. Poznań, Bogucki Press, 158 pp.
- CHOJNICKI, Z., CZYŻ, T.(2008): Gospodarka oparta na wiedzy jako czynnik rozwoju regionalnego [Knowledge based economy as a factor in regional development]. In STRYJAKIEWICZ, T., CZYŻ, T. [eds.]: O nowy kształt badań regionalnych w geografii i gospodarce przestrzennej [About the new shape of regional research in geography and spatial management]. Biuletyn KPZK PAN, Warszawa: KPZK PAN, Vol. 237, p. 146–158.
- CHURSKI, P.(2008): Czynniki Rozwoju Regionalnego i Polityka Regionalna w Polsce w Okresie Integracji z Unią Europejską [Factors of Regional Development and Regional Politics in Poland During the Integration with European Union]. Poznań, UAM Study Press, 527 pp.
- CZARNECKI, W.(1960): Planowanie Miast i Osiedli, T.1 Wiadomości Ogólne. Planowanie Przestrzenne, Wydanie 2 Rozszerzone [City And Housing Estate Planning, Vol. 1 General Issues. Spatial Management, 2nd Edition, Expanded]. Warszawa, PWN Study Press, 435 pp.
- CZARNIECKA-MARKINDORF, L. (2002): Tereny powojkowe – szansa czy zagrożenie? [Post-military areas – opportunity or threat?]. In Gleisenstein, J., Hess, J., Kalinowska, M., Kowal-STAMM, K., [eds.]: Recycling przestrzeni, zagospodarowanie terenów poprzemysłowych i pomilitarnych [Space recycling, development of postindustrial and post-military areas]. Collegium Polonicum Europa Fellows, Słubice, p. 20–25.
- DOMAŃSKI, B. (2000a), Restrukturyzacja terenów poprzemysłowych w miastach [Restructuring of post-military areas in cities]. In: Ziobrowski, Z., Ptaszycka-Jackowska, D., RĘBOWSKA A., GEISSLER, A. [eds.]: Rewitalizacja, Rehabilitacja,

- Restrukturyzacja – odnowa miast [Revitalisation, Rehabilitation, Restructuring – revival of cities]. Kraków, IGPIK Press, p. 107–142.
- DOMAŃSKI, B. (2000b): Tereny poprzemysłowe w miastach polskich – kierunki i bariery przekształceń [Post-military areas in Polish cities – trends and barriers of transformations]. In Jażdżewska, I. [ed.]: XIII Konwersatorium Wiedzy o Mieście, Miasto postsocjalistyczne, Organizacja przestrzeni miejskiej i jej przemiany [XIII Seminar on knowledge of city, Post socialist city, The organisation of space and space transformations]. Łódź, Institute of Urban Geography and Tourism Studies Press, p. 139–143.
- DOMAŃSKI, H.(2007): Struktura Społeczna [The Social Structure]. Warszawa: Scholar Study Press, 400 pp.
- DOMAŃSKI, R.(1989): Geografia Ekonomiczna Polski [Economic Geography of Poland]. Warszawa, PWE Study Press, 318 pp.
- DOMAŃSKI, R. (1993): Zasady Geografii Społeczno-Ekonomicznej [The Principles of Socio – Economic Geography]. Warszawa, PWN Study Press, 248 pp.
- DOMAŃSKI, R.(1997): Przestrzenna Transformacja Gospodarki [Spatial Transformation of Economy]. Warszawa, PWN Study Press, 278 pp.
- DOMAŃSKI, R. (1999): Nowe tendencje w rozwoju miast i regionów [New tendencies in cities and regions development]. In Kołodziejski, J. [editor, Transformacja polskiej przestrzeni w perspektywie integracji europejskiej [Transformation of Polish space in the European integration perspective]. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 189, Warszawa: KPZK PAN, p. 269–288.
- DOMAŃSKI, R., 2000, Miasto Innowacyjne [Innovative City]. Studia KPZK PAN, Vol. 109, Warszawa: PWN Study Press, 192 pp.
- DOMAŃSKI, R., 2002, Gospodarka Przestrzenna [Spatial management]. Warszawa: PWN Study Press, 235 pp.
- DOMAŃSKI, R., MARSZAŁ, T., 1995, Planowanie i Rozwój Społeczno-Ekonomiczny [Planning and Socio-Economic Development]. Łódź: University of Łódź Press
- DRAŹKIEWICZ, J., 1982, Interesy a Struktura Społeczna [Business versus Social Structure]. Warszawa, PWN Study Press, 231 pp.
- DYMNICKA, M.(2005): Rewitalizacja zdegradowanych struktur miejskich w warunkach społecznego dialogu [Revitalisation of degraded city structures within social dialogue]. In Parteka, T. [ed.]: Transformacja zdegradowanych struktur przestrzennych metropolii polskich [Transformation of degraded spatial structures in Polish metropolises]. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 223, Warszawa: KPZK PAN, p. 131–153.
- DZIEWOŃSKI, K., 1953, Geografia Miast i Osiedli w Polsce [City and Housing Estates Geography in Poland]. Warszawa: Wiedza Powszechna Press, 84 pp.
- DZIEWOŃSKI, K.(1956): Geografia osadnictwa i zaludnienia. Dorobek, podstawy teoretyczne i problemy badawcze [The settlement and population Geography. Achievement, theoretical basis and research problems]. Przegląd geograficzny, 28, Vol. 1, Warszawa, p. 721–764.
- DZIEWOŃSKI, K.(1990): Koncepcje i metody badawcze z dziedziny osadnictwa [Conceptions and research methods in settlement Geography]. Prace geograficzne, Vol. 154, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk – Łódź, IGiPZ PAN, p. 264–285.
- FIERLA, I.(2004): Geografia Gospodarcza Polski [Economic Geography of Poland]. Warszawa, PWE Study Press, 386 pp.
- FRĄCKIEWICZ, L. (2004): Wykluczenie. Rewitalizacja. Spójność społeczna [Exclusion. Revitalisation. Social coherence]. Katowice – Warszawa, Śląsk Press, 225 pp.

- GAWKOWSKA, A., KOŚCIAŃSKI, A., GLIŃSKI, P.(2005): *Teorie Wspólnotowe a Praktyka Społeczna: Obywatelskość, Polityka, Lokalność* [Community Theories versus Social Practice: Citizenship, Politics, Locality issue]. Warszawa, IFiS PAN Press, 324 pp.
- GEISLER, A., ROMIŃSKI, A. (2000): Szopienice – przykłady koncentracji problemów rewitalizacji, rehabilitacji, restrukturyzacji [Szopienice – examples of the concentration of problems connected with revitalisation, rehabilitation, restructuring]. In Ziobrowski, Z., Ptaszycka-Jackowska, D., Rębowska, A., Geissler, A. [eds.]: *Rewitalizacja, Rehabilitacja, Restrukturyzacja – odnowa miast* [Revitalisation, Rehabilitation, Restructuring – city revival]. Kraków, IGPIK Press, p. 85–105.
- GORGON, J., STARZEWSKA-SIKORSKA, A.(2007): Scenariusze modelowych przekształceń terenów zdegradowanych, [Scenarios of model transformations of degraded areas]. In: Starzewska-Sikorska, A. [ed.], *Instrumenty zarządzania rewitalizacją zdegradowanych terenów poprzemysłowych oraz obszarów odnowy miejskiej* [Management instruments for the revitalisation of degraded post industrial areas and city revival areas]. Białystok, Ekonomia i Środowisko Press, p. 8-40.
- GORYŃSKI, J. (1982): *Polityka Przestrzenna* [Spatial Policy]. Warszawa, PWE Press, 246 pp.
- GORZELAK, G. (2003): Szkic o wymiarach ładu przestrzennego [Study on the aspects of spatial order]. In: Ślęzak, T., Ziolo, Z. [eds.]: *Społeczno-gospodarcze i przyrodnicze aspekty ładu przestrzennego* [Socio-economic and environmental aspects of spatial order]. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 205, Warszawa, KPZK PAN, p. 55-69.
- GRYSZKIEWICZ, J., KACZMAREK, S., LISZEWSKI, S.(1989): Nowe miasta jako przedmiot badań naukowych [New cities as the subject of research]. *Acta universitatis Lodzianis, Folia Geographica* 11, Łódź, p. 257–279.
- GRZESZCZAK J. (2010): Gentryfikacja osadnictwa. Charakterystyka, rozwój koncepcji badawczej i przegląd wyjaśnień [Settlement gentrification. Characterization, development of the research concept and overview of explanations]. seria: *Monografie* 11. Warszawa, IGiPZ PAN Press, 123 pp.
- HALL P. (1990): *Cities of tomorrow*, Basil Blackwell: Oxford and Cambridge, 553 pp.
- HALL T. (1997): *Planning Aspects of Europe's Nineteenth Century Capital Cities*, E&FN Spon, London, 408 pp.
- HAMNETT C. (1996): *Social Geography, A reader*. London, Arnold Press, 372 pp.
- HARAŃCZYK, A. (1998): *Miasta Polski w Procesie Globalizacji Gospodarki* [Polish Cities in the Process of the Globalization of Economy]. Warszawa, PWN Study Press, 130 pp.
- Jacobs J.(1969): *The economy of cities*. New York, Random house, 268 pp.
- JADACH-SEPIOŁO, A. (2009a): Gentryfikacja w kontekście rewitalizacji [Gentrification in relation to revitalisation]. In: Zborowski, A. [ed.]: *Demograficzne i społeczne uwarunkowania rewitalizacji miast w Polsce* [Demographic and social factors of city revitalisation in Poland]. Kraków, Instytut Rozwoju Miast, p. 125–135.
- JADACH-SEPIOŁO, A. (2009b): *Możliwości zarządzania wartością nieruchomości w rewitalizacji polskich miast* [Possibilities of the real estate value management in the revitalisation process in Polish cities]. In: Rydzik, W. [ed.]: *Aspekty prawne i organizacyjne zarządzania rewitalizacją* [Legal and organisational aspects of revitalisation management]. Kraków, Instytut Rozwoju Miast, p. 105–162.
- JAŁOWIECKI, B. (1972): *Miasto i Społeczne Procesy Urbanizacji. Problemy, Teorie, Metody* [City and Social Processes of Urbanization. Problems, Theories, Methods]. Śląski Instytut Naukowy w Katowicach, Warszawa – Kraków, PWN Study Press, 305 pp.
- JAŁOWIECKI, B. (1980): *Człowiek w Przestrzeni Miasta* [Man in the City Space]. Katowice: Śląski Instytut Naukowy, 227 pp.

- JAŁOWIECKI, B. (1988): Społeczne Wytwarzanie Przestrzeni [The Social Creating of Space]. Warszawa: Książka i Wiedza, 263 pp.
- JAŁOWIECKI, B. (1999): Współczesne przekształcenia struktury osadniczej i przestrzeni miejskiej [Contemporary transformations of city structure and city space]. In: Parteka, T., Kołodziejcki, J. [eds.]: Cywilizacja informacyjna a przekształcenia przestrzeni. Zmiany strukturalne metropolii polskich [Information civilization versus space transformations. Structural changes in Polish metropolises]. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 186, Warszawa, KPZK PAN, p. 27–76.
- JAŁOWIECKI, B. (2000): Społeczna Przestrzeń Metropolii [Social Space of the Metropolises]. Warszawa, Scholar Study Press, 207 pp.
- JAŁOWIECKI, B. (2003): Ład przestrzenny, ład społeczny [Spatial order, social order]. In: Ślęzak, T. Ziolo, Z. [ed.]: Społeczno-gospodarcze i przyrodnicze aspekty ładu przestrzennego [Socio-economic and environmental aspects of spatial order]. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 205, Warszawa, KPZK PAN, p. 45–54.
- JAŁOWIECKI, B. (2008a): Wspólne i odrębne płaszczyzny badań nad miastem [Common and distinct spheres in city research]. In: Miasto jako przedmiot badań naukowych w początkach XXI wieku [City as the subject of scientific research at the beginning of 21th century]. Warszawa, Scholar Study Press, p. 193–205.
- JAŁOWIECKI, B. (2008b): Przedmowa [Introduction]. In: Jałowiecki, B. [ed.]: Miasto jako przedmiot badań naukowych w początkach XXI wieku [City as the subject of scientific research at the beginning of 21th century]. Warszawa, Scholar Study Press, p. 7–9.
- JAŁOWIECKI, B., SZCZEPAŃSKI, M. (2002): Miasto i Przestrzeń w Perspektywie Socjologicznej [City and Space in the Sociological Perspective]. Warszawa, Scholar Study Press, 444 pp.
- JAŁOWIECKI, B., MAJER, A., SZCZEPAŃSKI, M.S. (2005): Przemiany Miast: Wokół Socjologii Aleksandra Wallisa [City transformation: in Relation to the Sociology of Alexander Wallis]. Warszawa, Scholar Study Press, 322 pp.
- JAŁOWIECKI, B., ŁUKOWSKI, W. (2007): Gettoizacja Polskiej Przestrzeni Miejskiej [Ghettoization of Polish City Space]. Warszawa, Scholar Study Press, 148 pp.
- JANAS K., JARCZEWSKI W., WĄNKOWICZ W. [ed.] (2010): Model rewitalizacji miast [City revitalisation model]. Kraków, Instytut Rozwoju Miast Press, 163 pp.
- JAŹDŹEWSKA, I. (2004): Zróżnicowanie warunków życia ludności w mieście [Diversification of the living conditions of city populations]. XVII Konwersatorium Wiedzy o Mieście [XVII Seminar on knowledge of city]. Łódź, University of Łódź Press, p. 7–18.
- JAŹDŹEWSKA, I. (2006): Nowe Przestrzenie w Miastach, ich Organizacja i Funkcje. XIX Konwersatorium Wiedzy o Mieście [New Spaces in Cities, Their Organisation and Functions. XIX Seminar on knowledge of city]. Łódź, University of Łódź Press, 390 pp.
- JERCZYŃSKI, M. (1973): Zagadnienia specjalizacji bazy ekonomicznej większych miast w Polsce [Issues of the economic base specialisation in the major cities of Poland]. Prace Geograficzne [Papers on Geography]. Vol. 97, IGiPZ, Wrocław: Ossolineum, p. 12–134.
- JERCZYŃSKI, M., GAWRYSZEWSKI, A. (1984): Problemy demograficzne rozwoju miejskiego systemu osadniczego Polski [Demographic problems of the development of the settlement urban system in Poland]. In: Kukliński, A. [ed.]: Gospodarka przestrzenna Polski. Diagnoza i rekonstrukcja [Spatial management in Poland. Diagnosis and reconstructing]. Wrocław, Ossolineum, P. 155–211.
- JEŹ, R. (2008): Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez procesy rewitalizacyjne oraz czynniki rozwoju gospodarczego [Preventing social exclusion through revitalisation processes and factors of regional development]. In: Kotlorz, D. [ed.]: Rewitalizacja obszarów wykluczenia społecznego w miastach śląskich [Revitalisation of the Social

- Exclusion Areas in Silesian Cities]. Katowice, Karol Adamiecki University of Economics Press, p. 153–180.
- JOHNSTON J. H., 1965, *Urban residential Patterns*. London, Bell, 382 pp.
- KACZMAREK, S. (1996): Przestrzeń miejska a warunki zamieszkania w Łodzi [Urban space versus living conditions in Łódź] In: Domański, R. [ed.]: *Nowa generacja w badaniach gospodarki przestrzennej [New generation in spatial management research]*. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 174, Łódź, KPZK PAN, p. 351–373.
- KACZMAREK, S. (1997): Przestrzenne zróżnicowanie warunków mieszkaniowych i krajobrazu miejskiego w Łodzi [Spatial Differentiation of Housing Conditions and Urban Landscape in Łódź]. In: Liszewski, S., Young, C. [eds.]: *Porównawcze studia Łodzi i Manchesteru, Geografia miast europejskich podczas transformacji [A Comparative study of Łódź and Manchester, Geographies of European Cities in Transition]*. Łódź, University of Łódź Press, p. 175–187.
- KACZMAREK, S. (1999): Rewitalizacja a organizacja przestrzeni miejskiej [Revitalisation versus city space organisation]. In: Kaczmarek, J. [ed.]: *XII Konwersatorium Wiedzy o Mieście, Przestrzeń miejska, jej organizacja i przemiany [XII Seminar on knowledge of city, Urban space, its organisation and transformations]*. Katedra Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź, p. 41–51.
- KACZMAREK, S. (2000): Rewitalizacja jako Sposób Przekształcania Terenów Przemysłowych w Miastach [Revitalisation as a way of transforming post industrial areas in cities]. *Zwarta przebudowa polskich miast. Zarządzanie rozwojem miasta poprzez strategiczne gospodarowanie terenami [Compact rebuilding of Polish cities. City development management through strategic management of the areas]*. Zeszyty Krakowskiego Instytutu Nieruchomości, Seria Przebudowa Miast, Kraków, p. 42–50.
- KACZMAREK, S. (2001): *Rewitalizacja Terenów Poprzemysłowych. Nowy Wymiar w Rozwoju Miast [Revitalisation of post industrial areas. New dimension in city development]*. Łódź, University of Łódź Press, 141 pp.
- KACZMAREK, S. (2004a): Sprawiedliwość społeczna w przestrzeni a warunki życia w mieście [Social justice in urban space versus living conditions in the city]. In: Jażdżewska, I. [ed.]: *Zróżnicowanie warunków życia ludności w mieście. XVII Konwersatorium Wiedzy o Mieście [Differentiation of the living conditions of city population. XVII Seminar on knowledge of city]*. Łódź, University of Łódź Press, p. 19–30.
- KACZMAREK, S. (2004b): Tereny poprzemysłowe w miastach – problem czy wyzwanie? [Post industrial areas in cities – problem or challenge?]. In: Słodczyk, J. [ed.]: *Przemiany struktury przestrzennej miast w sferze funkcjonalnej i społecznej [Transformations of urban spatial structure in the functional and social respect]*. Opole, Opole University Press, p. 155–163.
- KACZMAREK, T. (2001): Rewitalizacja miast w Polsce na tle doświadczeń europejskich [City revitalisation in Poland in comparison with European experiences]. In: Billert, A. [ed.]: *Projekt Tempus-Phare – Nowoczesne zarządzanie rozwojem miast [Project Tempus-Phare – Modern management of city development]*. Collegium Polonicum, Słubice, p. 106–114.
- KALTENBERG-KWIATKOWSKA, E. (1994): *Miasta Polskie w Dwusetlecie Prawa o Miastach [Polish Cities on the Two Hundredth Anniversary of the Law on Cities]*. Polskie Towarzystwo Socjologiczne, Warszawa, 369 pp.
- KIEŁCZEWSKA-ZALEWSKA, M. (1972): *Geografia Osadnictwa [Geography of Settlement]*. Warszawa. PWN Press, 233 pp.
- KOCHANOWSKI, M. (1996): Nowe uwarunkowania rozwoju i kształtowania miast polskich [New factors in the growth and development of Polish cities]. In: Kochanowski, M. [ed.]: *Nowe uwarunkowania rozwoju i kształtowania miast polskich [New factors in*

- the growth and development of Polish cities]. *Biuletyn KPZK PAN*, Vol. 175, Warszawa: KPZK PAN, p. 7–20.
- KORCELLI, P. (1974): *Teoria Rozwoju Struktury Przestrzennej Miasta* [Theory of the City Spatial Structure Development]. *Biuletyn KPZK PAN*, Vol. 45, Warszawa, KPZK PAN, 166 pp.
- KORCELLI, P. (1996): *Aglomeracje miejskie w procesie transformacji* [Urban agglomerations in the transformation process]. *Zeszyty IGiPZ PAN*, Warszawa, p. 41–42.
- KORCELLI, P., Węclawowicz G. (1982): *Rozwój modeli ekologicznych miasta* [Development of ecological city models]. In: Pióro, Z. [ed.]: *Przestrzeń i społeczeństwo. Z badań ekologii społecznej* [Space and society. From research on social ecology]. Warszawa: KiW Press, p. 52–63.
- KOTLORZ, D. (2008): *Bezrobocie jako przyczyna i skutek ekskluzji społecznej* [Unemployment as the cause and effect of social exclusion]. In: Kotlorz, D. [ed.]: *Rewitalizacja obszarów wykluczenia społecznego w miastach śląskich* [Revitalisation of the Social Exclusion Areas in Silesian Cities]. Katowice, p. 11–35.
- KOTUS, J. (2005): *Spoleczne Dylematy w Przestrzeni Miejskiej* [Social Dilemmas in Urban Space]. Poznań, Bogucki Press, 123 pp.
- KOZŁOWSKI, S. J. (2005): *Możliwości modernizacji osiedli wielkopłytowych* [Possibility of modernisation of prefabricated residential quarters]. In: Marszał, T. [ed.]: *Gospodarka w przestrzeni polskich miast* [Economy in the space of Polish city]. *Biuletyn KPZK PAN*, Vol. 216, Warszawa, KPZK PAN, p. 127-143.
- LAY, D. (1993): *Liberal Ideology and the Postindustrial City*. *Annals of the Association of American Geographers*, 70. New York, p. 238–258.
- LAY, D. (1996): *The New Middle Class and the remaking of the Central City*. Oxford Geographical and environmental studies. New York, Oxford University Press, 383 pp.
- LEWIS, N., GRAHAM C. (1992): *Inner Cities regeneration: the demise of regional and local government*. Milton Keynes, Milton Keynes Open University Press, 77 pp.
- LISOWSKI, A. (1999): *Koncepcja gentryfikacji jako przejaw tendencji integracji w geografii miast* [Conception of gentrification as a symptom of integration tendency in city geography]. In: Kaczmarek, J. [ed.]: *XI Konwersatorium Wiedzy o Mieście, Zróźnicowanie przestrzenne struktur społecznych w dużych miastach* [XI Seminar on knowledge of city, Spatial differentiation of spatial structure in big cities]. Katedra Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź, p. 23–32.
- LISOWSKI, A. (2001): *Zmiany struktury społecznej a struktura przestrzenna miast* [Transformations of social structure versus city spatial structure]. In: Sagan, I., Czepczyński, M. [eds.]: *Geografia społeczna wobec wyzwań współczesnego świata* [Social geography in relation to the challenges of the contemporary world]. Katedra Geografii Ekonomicznej, Uniwersytet Gdański, Gdańsk, University of Gdańsk Press, p. 113–120.
- LISOWSKI, A. (2002): *Forma miasta - nowy stary problem* [City form – New old problem]. In: Jażdżewska, I. [ed.]: *Współczesne formy osadnictwa miejskiego i ich przemiany. XV Konwersatorium Wiedzy o Mieście* [Contemporary forms of urban settlement and their transformations. XV Seminar on knowledge of city]. Katedra Geografii Miast i Turyzmu, Łódź, University of Łódź Press, p. 35–44.
- LISOWSKI, A. (2005): *Proces urban sprawl* [Urban sprawl process]. In: Gutry-Korycka, M. [ed.]: *Urban sprawl – przypadek aglomeracji warszawskiej* [Urban sprawl – Warsaw Agglomeration Case Study]. Warszawa, University of Warsaw Press, p. 83–99.
- LISZEWSKI, S. (1988): *Geograficzno-ekonomiczne i społeczne problemy badania miast w Polsce* [Geographical – economic and social problems of city research in Poland].

- Problemy geografii osadnictwa i ludności, Seria geografia, Vol. 42, Poznań, UAM Study Press, 153–163.
- LISZEWSKI, S. (1994): Studia nad strukturami przestrzennymi miast [Study of city spatial structure]. In: Liszewski, S. [ed.]: Geografia osadnictwa i ludności w niepodległej Polsce lata 1918–1993, Vol. 2, Kierunki badań naukowych [Geography of settlement and population in independent Poland, the years 1918–1993, Direction of scientific research]. Polskie Towarzystwo Geograficzne, Komisja Geografii Osadnictwa i Ludności, Łódź, University of Łódź Press, p. 181–199.
- LISZEWSKI, S. (1995): Zróżnicowanie przestrzenne poziomu i jakości warunków życia ludności w aglomeracjach miejskich (Program badań, pierwsze wyniki) [Spatial differentiation of the level and quality of living conditions in Polish agglomerations (Research programme, first results)]. In: Liszewski, S. [ed.]: Pięćdziesiąt lat geografii w Uniwersytecie Łódzkim [Fifty years of Geography in University of Łódź]. Acta universitatis Lodziensis, Folia Geographica 20, Łódź, p. 207–219.
- LISZEWSKI, S. (1997a): Przestrzeń miejska i jej organizacja [City space and its organisation]. In: Geografia, człowiek, gospodarka, Profesorowi Bronisławowi Kortusowi w 70. rocznicę urodzin [Geography, human being, economy, For Profesor Bronisław Kortus on his 70th birth anniversary]. Instytut Geografii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, p. 55–65.
- LISZEWSKI, S. (1997b): Miasto w centrum zainteresowania geografa [City in the focus of a geographer's attention]. In: Kaczmarek, J. [ed.]: Współczesne przemiany struktur przestrzennych dużych miast. IX Konwersatorium Wiedzy o Mieście [Contemporary transformations of spatial structure in big cities. IX Seminar on knowledge of city]. Katedra Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego, Komisja Osadnictwa i Ludności PTG, Łódź, p. 7–19.
- LISZEWSKI, S. (1997c): Przemiany funkcjonalne i przestrzenne terenów przemysłowych Łodzi [Functional and spatial transformations in industrial areas of Łódź]. In: Korcelli, P. [ed.]: Aglomeracje miejskie w procesie transformacji [City agglomerations in the transformation process]. Zeszyt IGiPZ PAN, Vol. 46, Warszawa, p. 23–38.
- LISZEWSKI, S. (2001): Model przemian przestrzeni miejskiej miasta postsocjalistycznego [Model of transformations of urban space in a post-socialist city]. In: Jażdżewska, I. [ed.]: Miasto postsocjalistyczne – organizacja przestrzeni miejskiej i jej przemiany, cz. 2, XIV Konwersatorium Wiedzy o Mieście [Post socialist city - the organisation of space and its transformations, Vol. 2, XIV Seminar on knowledge of city]. Katedra Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego. Komisja Geografii Osadnictwa i Ludności PTG, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź, p. 181–199.
- LISZEWSKI, S. (2008a): Formy i struktury przestrzenne wielkich skupisk miejskich [Forms and spatial structures in large urban agglomerations]. In: Liszewski, S. [ed.]: Geografia urbanistyczna. Podręcznik akademicki, University of Łódź Press, Łódź, p. 187–233.
- LISZEWSKI, S. (2008b): Geografia osadnictwa w XX i na początku XXI w. [Geography of settlement in 20th century and at the beginning of 21st century]. In: Jackowski, A., Liszewski, S., Richling, A. [eds.]: Historia geografii polskiej [The history of Polish geography]. Warszawa, PWN Study Press, p. 161–176.
- LISZEWSKI, S. (2008c): Geografia Urbanistyczna [Urban Geography]. Łódź, University of Łódź Press, 392 pp.
- LORENS, P. (2001): Rewitalizacja frontów wodnych nadmorskich miast portowych [Revitalisation of water fronts in seaside ports]. In: Markowski, T. [ed.]: Przestrzeń w zarządzaniu rozwojem regionalnym i lokalnym [Space in management of local and regional development]. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 211, Warszawa, KPZK PAN, p. 179–204.

- LORENS, P., ZAŁUSKI D. (1996): Obszary przemysłowe – problemy restrukturyzacji [Post industrial areas – problems of restructuring]. In: Kochanowski, M. [ed.]: Nowe uwarunkowania rozwoju i kształtowania miast polskich [New factors in the growth and development of Polish cities]. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 175, Warszawa, KPZK PAN, p. 129–144.
- MADUROWICZ, M. (2007): Percepcja Współczesnej Przestrzeni Miejskiej [Perception of Contemporary City Space]. Uniwersytet Warszawski, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych, Instytut Geografii Społeczno-ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej, Warszawa, 532 pp
- MAIK, W. (1992): Podstawy Geografii Miast [Basics of City Geography]. Skrypty i teksty pomocnicze UMK Press, Toruń, 119 pp.
- MAIK, W. (1993): Problematyka Lokalnych Systemów Osadniczych [Issues of Local Settlement Systems]. UMK Press, Toruń, 194 pp.
- MAIK, W. (1995): Problematyka restrukturyzacji regionów w okresie transformacji systemowej [Problems of region restructuring during systemic transformation]. In: Bardziński, S. L., Maik, W., Potoczek, A. [eds.]: Polityka rozwoju regionalnego i lokalnego w okresie transformacji systemowej [Policy of regional and local development during systemic transformation]. Toruń, UMK Press, p. 79–92.
- MARKOWSKI, T. (1999): Zarządzanie Rozwojem Miast [City Development Management]. Warszawa, PWN Study Press, 247 pp.
- MAZUR, K. (2005): Pozyskiwanie nowych terenów inwestycyjnych w strukturze miasta [Obtaining new investment areas in city structure]. In: Marszał, T. [ed.]: Gospodarka w przestrzeni polskich miast [Economy in the space of Polish city]. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 216, Warszawa, KPZK PAN, p. 162 W.172.
- MAZUR-BELZYT, K. (2008): Wybrane aspekty wykorzystania terenów przemysłowych w obszarach zurbanizowanych [Selected aspects of utilizing post industrial areas within urbanised areas]. In: Słodczyk, J., Śmigiełska, K. [eds.]: Współczesne kierunki i wymiary procesów urbanizacji [Modern trends and aspects in urbanisation processes]. Opole, Opole University Press, p. 237-247.
- MURZYN, M. A. (2006): Rola kultury i dziedzictwa kulturowego w procesie rewitalizacji zdegradowanej dzielnicy. Przykład krakowskiego Kazimierza [The role of culture and cultural heritage in the revitalization process of a degraded district. Krakowski Kazimierz case study]. In: Rzepczyński, M. [ed.]: Przestrzenie miast postsocjalistycznych. Studia społecznych przemian przestrzeni zurbanizowanej, Gdańsk-Poznań, Bogucki Press, p. 63–83.
- MURZYN, M. A. (2007): Dziedzictwo kulturowe w okresie przemian: szanse i wyzwania [Cultural heritage during transformations: opportunities and challenges]. In: Murzyn, M., Purchla, J. [eds.]: Dziedzictwo kulturowe w XXI wieku. Szanse i wyzwania [Cultural heritage in the 21st century. Opportunities and challenges]. Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków, p. 139–154.
- NOWAKOWSKI, S. (1988): Miasto Polskie w Okresie Powojennym [Polish cities in the postwar period]. Warszawa, PWN Study Press, 458 pp.
- PANCEWICZ, A. (2005): Rewitalizacja miejskich przemysłowych terenów nadbrzeżnych [Revitalisation of urban post industrial riverside areas]. In: Marszał, T. [ed.]: Gospodarka w przestrzeni polskich miast [Economy in the space of Polish cities]. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 216, Warszawa, KPZK PAN, p. 173–188.
- PARYSEK, J. J. (2003): Ład przestrzenny jako kategoria pojęciowa planistyczna [Spatial order as a conceptual planning category]. In: Ślęzak, T., Ziolo, Z. [eds.]: Społeczno-gospodarcze i przyrodnicze aspekty ładu przestrzennego [Socio-economic and

- environmental aspects of spatial order]. *Biuletyn PAN KPZK*, Vol. 205, Warszawa, KPZK PAN, p. 111–126.
- PARYSEK, J. J. (2005): *Miasta Polskie na Przełomie XX i XXI Wieku: Rozwój i Przekształcenia Strukturalne* [Polish Cities in Late 20th and Early 21st Century: Structural Development and Transformations]. Poznań, Bogucki Press, 247 pp.
- PARYSEK, J. J. (2006a): *Wprowadzenie do Gospodarki Przestrzennej* [Introduction to Spatial Management]. Poznań, UAM Study Press, 199 pp.
- PARYSEK, J. J. (2006b): *Stare i nowe obszary miast polskich* [Old and new areas in Polish cities]. In: Jażdżewska, I. [ed.]: *XIX Konwersatorium Wiedzy o Mieście. Nowe przestrzenie w mieście i ich organizacja i funkcje* [XIX Seminar on knowledge of city. New areas in cities, their organisation and functions]. Łódź, University of Łódź Press, p. 49–62.
- PARYSEK, J. J., KOTUS, J. (1997): *Powojenny rozwój miast polskich i ich rola w procesie urbanizacji kraju* [The post war development of Polish cities]. *Przegląd geograficzny*. Vol. 69, paper: 1–2, Warszawa, p. 33–54.
- PARYSEK, J. J., ROGACKI H. (1998): *Przemiany Społeczno-Gospodarcze Polski Lat Dziewięćdziesiątych* [Socio – Economic Transformations in 1990s in Poland]. Poznań, Bogucki Press, 307 pp.
- PARYSEK, J. J., STRYJAKIEWICZ T. (2004): *Globalny a lokalny wymiar badań geograficzno – ekonomicznych* [Global aspect versus local aspect in geographical-economic research]. In: Chojnicki, Z. [ed.]: *Geografia wobec problemów teraźniejszości i przyszłości* [Geography in relation to the problems of the present and the future]. Poznań, Bogucki Press, p. 95–103.
- PĘSKI, W. (1999): *Zarządzanie Zrównoważonym Rozwojem Miast* [Sustainable Development Management of Cities]. Warszawa, Arkady Press, 293 pp.
- PIECH, M. (2004): *Przemiany Funkcjonalne Terenów Przemysłowych w Latach 1988-1996 (w Granicach Kolei Obwodowej)* [Functional Transformations in Post Industrial Areas in the Years 1988-1996 (within the Borders of District Railways)]. *Łódzkie Towarzystwo Naukowe*, Łódź, 212 pp.
- PIENIAŻEK, M. (2007): *Przemiany struktury społeczno-gospodarcze a struktura przestrzenna wybranych miast województwa mazowieckiego* [Transformations of socio-economic structure versus spatial structure of selected cities in Mazowieckie voivodeship]. In: Jażdżewska, I. [ed.]: *XX Konwersatorium Wiedzy o Mieście, Polska geografia osadnictwa. Dotychczasowy dorobek. Program badań* [XX Seminar on knowledge of city, Polish settlement geography. Current achievement. Programme of research]. Łódź, University of Łódź Press, p. 221–234.
- PTASZYCKA-JACKOWSKA, D. (2000): *Odnowa miast – zarys problemu* [Revival of cities – outline of the problem]. In: Ziobrowski, Z., Ptaszycka-Jackowska, D., Rębowska, A. Geissler, A. [eds.]: *Rewitalizacja, Rehabilitacja, Restrukturyzacja – odnowa miast* [Revitalisation, Rehabilitation, Restructuring – revival of cities]. Kraków, IGPIK Press, p. 15–22.
- RADZIŃSKI, A. (2007): *Społeczno-ekonomiczne i demograficzne aspekty rewitalizacji miast w krajach postkomunistycznych* [Socio-economic and demographic aspects of revitalisation of cities in post communist countries]. In: Komar, B. Kucharczyk-Brus, B. [eds.]: *Mieszkalnictwo i środowisko zbudowane w krajach postkomunistycznych* [Housing and environment built in post communist countries]. Monografia, Gliwice, Silesian University of Technology Press, p. 259–269.
- RAKOWSKI, W. (1980): *Uprzemysłowienie a Proces Urbanizacji* [Industrialization versus Urbanisation Process]. Warszawa, PWE Press, 200 pp.
- REGULSKI, J. (1986): *Planowanie Miast* [City Planning]. Warszawa, PWE Press, 295 pp.

- RĘBOWSKA, A. (2000): Rehabilitacja „blokowisk” [Rehabilitation of prefabricated residential buildings]. In: Ziobrowski, Z., Ptaszycka-Jackowska, D., Rębowska, A. Geissler, A. [eds.]: Rewitalizacja, Rehabilitacja, Restrukturyzacja – odnowa miast [Revitalisation, Rehabilitation, Restructuring – revival of cities]. Kraków, IGPiK Press, p. 85–105.
- SAGAN, I. (2000): Miasto – Scena Konfliktów i Współpracy. Rozwój Miasta w Świetle Koncepcji Reżimu Miejskiego [City – the Scene of Conflicts and Cooperation. City Development within the Conception of Urban Regime]. Gdańsk, University of Gdańsk Press, 278 pp.
- SAGAN, I. (2004): Współczesne miasto przestrzennie rozproszone i społecznie podzielone [Contemporary city spatially dispersed and socially divided]. In: Majer, A., Starosta, P. [eds.]: Wokół socjologii przestrzeni [On sociology of space]. Łódź, University of Łódź Press, p. 181–185.
- SAGAN, I., RZEPCHYŃSKI M. (2003): Wymiar i Współczesne Interpretacje Regionu [Dimension and Modern Interpretation of Region]. Poznań, Bogucki Press, 331 pp.
- SASSEN S. (2001): The global cities. New York, The Princeton University Press, 447 pp.
- SIEMIŃSKI, W. (2009a): Ekonomiczno-finansowe i społeczne aspekty działań rewitalizacyjnych [Economic, financial and social aspects of revitalisation processes]. In: Siemiński, W., Topczewska, T. [eds.]: Rewitalizacja miast w Polsce przy wsparciu funduszami UE w latach 2004–2008 [Revitalisation of cities in Poland with the support of UE funds in the years 2004–2008]. Warszawa, Difin, p. 42–59.
- SIEMIŃSKI, W. (2009b): Efekty zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych, [Effects of the realised revitalisation projects]. In: Siemiński, W., Topczewska, T. [eds.]: Rewitalizacja miast w Polsce przy wsparciu funduszami UE w latach 2004–2008 [Revitalisation of cities in Poland with the support of UE funds in the years 2004–2008]. Warszawa, Difin, p. 60–93.
- SIEMIŃSKI, W., TOPCZEWSKA, T. (2009): Rewitalizacja Miast w Polsce przy Wsparciu Funduszami UE w Latach 2004–2008 [Revitalisation of Cities in Poland with the Support of UE Funds in the Years 2004–2008]. Warszawa, Difin, 144 pp.
- SIERACKA-NOWAKOWSKA, B., NOWAKOWSKI, R. (2005): Rozwój funkcji nauki i techniki w procesie transformacji zdegradowanych struktur przestrzeni łódzkiej metropolii [Development of the functions of science and technology in the process of transformation of the degraded spatial structures in Łódź's metropolis]. In: Parteka, T. [ed.]: Transformacja zdegradowanych struktur przestrzennych metropolii polskich [Transformation of degraded spatial structures in Polish metropolises]. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 223, Warszawa, p. 218–245.
- SKALSKI, K. (1996): O Budowie Systemu Rewitalizacji Dawnych Dzielnic Miejskich [On Creating the Revitalisation System of the Old Districts in Kraków]. Krakowski Instytut Nieruchomości, Kraków, 316 pp.
- SKALSKI, K. (1998): Problemy rewitalizacji [Revitalisation problems]. In: Ziobrowski, Z., Graham, T., [eds.]: Gospodarka przestrzenna gmin, poradnik, tom III [Spatial management in communes, handbook, vol. III]. IGPiK, Kraków, Llewelyn-Davies, London; Fundusz współpracy, Brytyjski fundusz know-how, Kraków, p. 131–179.
- SKALSKI, K. (2000): Rewitalizacja starych dzielnic miejskich [Revitalisation of old urban districts]. In: Ziobrowski, Z., Ptaszycka-Jackowska, D., Rębowska, A. Geissler, A. [eds.]: Rewitalizacja, Rehabilitacja, Restrukturyzacja – odnowa miast [Revitalisation, Rehabilitation, Restructuring – revival of cities]. Kraków, IGPiK Press, p. 33–83.
- SKALSKI, K. (2008): Projekty społeczne w programach rewitalizacji 2007–2013 [Community projects in revitalisation programmes 2007–2013]. Urbanista, Vol. 1 (61), Warszawa, p. 29–32.

- SKROBOL, W. (2002): Historyczne uwarunkowania rozwoju przemysłu. Rewolucja przemysłowa i jej wpływ na rozwój miast [Historical factors in the development of industry]. In: Gleisenstein, Hess, J., Kalinowska, M., Kowal-Stamm, K. [eds.]: *Recycling przestrzeni, zagospodarowanie terenów poprzemysłowych i pomilitarnych* [Recycling of space, development of post-industrial and post-military areas]. Collegium Polonicum Europa Fellows, Słubice, p. 9–13.
- SŁODCZYK, J. (2000): *Społeczne, Gospodarcze i Przestrzenne Przeobrażenia Miast* [Social, economic and spatial transformations of cities]. Opole, Opole University Press, 329 pp.
- SŁODCZYK, J. (2001): *Przestrzeń Miasta i Jej Przeobrażenia* [Urban Space and its Transformations]. Opole, Opole University Press, 309 pp.
- SŁODCZYK, J., Szafranek E., 2006 *Kierunki Przekształceń Struktury Gospodarczej i Społeczno-demograficznej miast* [Trends in the transformations of the economic and socio-demographic structure of cities]. Opole: Opole University Press, 561 pp.
- STARZEWSKA-SIKORSKA, A. (2007): *Instrumenty Zarządzania Rewitalizacją Zdegradowanych Terenów Poprzemysłowych oraz Obszarów Odnowy Miejskiej* [Management Instruments for the Revitalisation of Degraded Post Industrial Areas and City Revival Areas]. Białystok, Ekonomia i Środowisko Press, 162 pp.
- STAWASZ, D., TURAŁA, M. (2006): *Rewitalizacja miejskich poprzemysłowych terenów nadrzecznych*, [Revitalisation of urban post industrial riverside areas]. In: Marszał, T., Stawasz, D. [eds.]: *Przestrzeń rezydencjalna w miastach polskich* [Residential space in Polish cities]. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 227, Warszawa, KPZK PAN, p. 166–180.
- STRYJAKIEWICZ, T. (2002): *Recykling przestrzeni w kontekście przemian przemysłu i nowych teorii lokalizacji* [Recycling of space in the context of industry transformations and new location theories]. In: Gleisenstein, J. Hess, J., Kalinowska, M., Kowal-Stamm, K. [eds.]. *Recycling przestrzeni, zagospodarowanie terenów poprzemysłowych i pomilitarnych* [Recycling of space, development of post-industrial and post-military areas]. Collegium Polonicum Europa Fellows, Słubice, p. 14–19.
- STRYJAKIEWICZ, T. (2008): *Regiony kreatywnej wiedzy – zarys międzynarodowego projektu badawczego ACRE* [Regions of creative knowledge – outline of an international research Project ACRE] In: Stryjakiewicz, T. Czyż, T. [eds.]: *O nowy kształt badań regionalnych w geografii i gospodarce przestrzennej* [For a new form of regional research in the sphere of spatial geography and economy]. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 237, Warszawa, KPZK PAN, p. 129–146.
- SYRKUS, H. (1976): *Ku Idei Osiedla Społecznego* [Towards the Idea of a Community Housing Estate]. Warszawa, PWN Study Press, 455 pp.
- SZAFRAŃSKA, E. (2008): *Geografia społeczna miast. Struktury społeczno-przestrzenne* [Social geography of cities. Socio-spatial structures]. In: Liszewski, S. [ed.]: *Geografia urbanistyczna* [Urban geography]. Łódź, University of Łódź Press, p. 121–154.
- SZCZEPAŃSKI, J. (1981): *Miasto Socjalistyczne i Świat Społeczny Jego Mieszkańców* [Socialistic city and the social world of its inhabitants]. Warszawa, PWN
- SZYMAŃSKA, D. (2007): *Urbanizacja na Świecie* [Urbanisation in the World]. Warszawa, PWN Study Press, 390 pp.
- SZYMAŃSKA, D. (2009): *Geografia Osadnictwa* [Settlement Geography]. Warszawa, PWN Study Press, 398 pp.
- SZYMAŃSKA, D., MATCZAK A. (2002): *Urbanizacja w Polsce: tendencje i przemiany* [Urbanisation in Poland: tendencies and transformation]. In: *Europejskie Studia Urbanistyczne i Regionalne* [European Urban and Regional Studies]. Vol. 9, No. 1, Copyright SAGE Publications, London, Thousand Oaks, CA and New Delhi, p. 39–46.
- TAYLOR P. J. (2004): *World City Network: a Global Urban Analysis*. London, 241 pp.

- TOPCZEWSKA, T. (2009): Podstawy planistyczne przedsięwzięć rewitalizacyjnych [Planning basics of revitalisation projects]. In: Siemiński, W., Topczewska, T. [eds.]: Rewitalizacja miast w Polsce przy wsparciu funduszami UE w latach 2004–2008 [Revitalisation of cities in Poland with the support of UE funds in the years 2004–2008]. Warszawa, Difin, p. 23–41.
- WAWRZYNIAK, C. (2003): Problemy terenów mieszkaniowych związanych z przemysłem [Problems of housing areas connected with industry]. In: Marszał, T. [ed.]: Budownictwo w przestrzeni lokalnej [Construction business in local perspective]. Łódź, University of Łódź Press, p. 97–116.
- WĘCŁAWOWICZ, G. (1988): Struktury Społeczno –Przestrzenne w Miastach Polski [Socio-Spatial Structures in Polish Cities]. Ossolineum, Warszawa, 264 pp.
- WĘCŁAWOWICZ, G. (1999): Miasto polskie w transformacji – kształtowanie się miast postsocjalistycznego. [Polish cities during transformation – forming of a post-socialist city]. In: Kaczmarek, J. [ed.]: XI Konwersatorium wiedzy o mieście, Zróżnicowanie przestrzenne struktur społecznych w dużych miastach [XI Seminar on knowledge of city, Spatial differentiation of social structure in big cities]. Katedra Geografii Miast i Turystyki Uniwersytetu Łódzkiego, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź, p. 33–43.
- WĘCŁAWOWICZ, G. (2001): Przestrzeń ubóstwa – nowy czy stary wymiar zróżnicowania społeczno-przestrzennego w miastach polskich [Poverty space – New or old aspect of socio-spatial differentiation in Polish cities]. Przegląd Geograficzny, Vol. 73, No. 4, Warszawa, p. 451–475.
- WĘCŁAWOWICZ, G. (2003): Geografia Społeczna Miast. Zróżnicowanie Społeczno-Przestrzenne [Social Geography of the City. Socio-Spatial Differentiation]. Warszawa, PWN Study Press, 161 pp.
- WOLANIUK, A. (2008): Centra miast [City centers]. In: Liszewski, S. [ed.]: Geografia urbanistyczna. [Urban geography]. Łódź, University of Łódź Press, p. 283–319.
- WÓDŹ, J. (1989): Patologia Społeczna w Życiu Codziennym Miasta [Social Pathology in Everyday City Life]. Śląski Instytut Naukowy, Katowice, 234 pp.
- WÓDŹ, K. (1990): Problemy Metodologiczne Badań Procesów Planowych i Żywiłowych w Mieście [Methodological Problems in the Research of the Planned and Spontaneous Processes in a City]. Uniwersytet Śląski, Katowice, 190 pp.
- WÓDŹ, K. (1991): Przestrzeń Wielkiego Miasta w Perspektywie Badań nad Planowaniem i Żywiłowością [Space of a Large City in Perspective of the Research of Planning and Spontaneity]. Uniwersytet Śląski, Katowice, 160 pp.
- ZAŁUSKI, D. (2001): Rewitalizacja śródmiejskich terenów poprzemysłowych jako szansa odnowy miast polskich [Revitalisation of city centre post-industrial areas as the opportunity for the rejuvenation of Polish cities]. In: Markowski, T. [ed.]: Przestrzeń w zarządzaniu rozwojem regionalnym i lokalnym [Space in management of local and regional development]. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 211, Warszawa: KPZK PAN, p. 229–263.
- ZBOROWSKI, A. (2005): Przemiany Struktury Społeczno-Przestrzennej Regionu Miejskiego w Okresie Realnego Socjalizmu i Transformacji Ustrojowej (na przykładzie Krakowa) [Transformations of Socio-Spatial Structure of Urban Region During Real Socialism Period and Systemic Transformation]. IGiGP UJ, Kraków, 576 pp.
- ZBOROWSKI, A., DEJ, M. (2009): Ocena stopnia zaawansowania zjawisk degradacji społecznej (patologie społeczne, wykluczenie społeczne i ubóstwo), procesy polaryzacji i segregacji, segmentacji rynku pracy w miastach Polskich [Evaluation of the advancement level of social degradation phenomenon (social pathology, social exclusion, poverty), polarization and segregation processes, segmentation of labour market in Polish cities]. In: Zborowski, A. [ed.]: Demograficzne i społeczne uwarunkowania rewitalizacji miast w

- Polisce [Demographic and social factors of city revitalisation in Poland]. Kraków, p. 93–124.
- ZIOBROWSKI, Z., PTASZYCKA-JACKOWSKA, D., RĘBOWSKA, A., GEISSLER, A. (2000): Rewitalizacja, Rehabilitacja, Restrukturyzacja – Odnowa miast [Revitalisation, Rehabilitation, Restructuring – Revival of Cities]. IGPiK Press, Kraków, 249 pp.
- ZIOBROWSKI, Z., 1998, Bariery Modernizacji i Rozwoju Miast – Identyfikacja i Pokonywanie [Barriers in Modernization and Development of Cities – Their Identification and Overcoming]. Kraków: IGPiK Press, 174 pp.
- ZIOBROWSKI, Z. (2000a): Odnowa miast [Revival of cities]. In: Domański, R. [ed.]: Nowe problemy rozwoju wielkich miast i regionów [New problems in the development of big cities and regions]. Biuletyn PAN KPZK, Vol. 192, Warszawa, KPZK PAN, p. 71–79.
- ZIOBROWSKI, Z. (2000b): Instrumenty i narzędzia operacyjne [Operational instruments and tools]. In: Ziobrowski, Z., Ptaszycka-Jackowska, D., Rębowska, A. Geissler, A. [eds.]: Rewitalizacja, Rehabilitacja, Restrukturyzacja – odnowa miast [Revitalisation, Rehabilitation, Restructuring – revival of cities]. Kraków. IGPiK Press, p. 23–31.
- ZIÓŁKOWSKI J. (1965): Urbanizacja, Miasto, Osiedle [Urbanisation, City, Housing estate]. Warszawa, PWN Press, 279 pp.
- ZUZIĄK, Z. K. (1996): Planowanie aktywizujące a struktura przestrzenna miast [Activation planning versus the spatial structure of cities]. In: Kochanowski, M. [ed.]: Nowe uwarunkowania rozwoju i kształtowania miast polskich [New factors in urban planning and development of Polish cities]. Biuletyn KPZK PAN, Vol. 175, Warszawa: KPZK PAN, p. 65–78.
- ZUZIĄK, Z. K. (1997): Rewitalizacja miejskiej przestrzeni dziedzictwa kultury [Revitalisation of the urban space of culture heritage]. Miasto historyczne. Potencjał dziedzictwa [Historic city. Potential of heritage]. Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków, p. 60–73.
- ZUZIĄK, Z. K. (1998): Strategie Rewitalizacji Przestrzeni Śródmiejskiej [Strategies For the Revitalisation of City Centre Space]. Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, Seria Architektura, Monografia 236, Kraków, 159 pp.
- ZUZIĄK, Z. K. (1999): Marketing przestrzeni śródmiejskiej a strategie rewitalizacji – przesłanie dla Gdyni [Marketing of city centre space versus revitalisation strategies – a message for Gdynia]. In: Kołodziejcki, J., Parteka, T. [ed.]: Cywilizacja informacyjna a przekształcenia przestrzeni. Zmiany strukturalne metropolii polskich, [Information civilisation versus space transformations]. Biuletyn PAN KPZK, Vol. 186, Warszawa, KPZK PAN, p. 201–312.

Author's address:

Krzysztof Rogatka, M.Sc. Eng.
Department of Urban and Recreation Studies,
Institute of Geography,
Nicolaus Copernicus University in Toruń,
Gagarina Street 9, 87 – 100 Toruń, Poland,
e-mail: krogatka@doktorant.umk.pl